

มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ปริทัศน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ม.ราชภัฏลำปาง

Humanities and Social Sciences Review, Lampang Rajabhat University
(LPRU HUSOC Review)

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (มกราคม – ธันวาคม 2556)

ฉบับปฐมฤกษ์

หน่วยงานรับผิดชอบ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

119 ม.9 ต.ชมพู อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง 52100

คณะที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธนวิทย์ บุตรอุดม คณบดี

อาจารย์อำนาจ สงวนกลาง รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย

อาจารย์พงษ์ธร คำใจหนัก รองคณบดีฝ่ายวางแผนและการประกันคุณภาพการศึกษา

อาจารย์ภาณุวัฒน์ สกุลสืบ รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาและกิจการพิเศษ

ประธานสาขาวิชาภาษาไทย

ประธานสาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ

ประธานสาขาวิชาภาษาอังกฤษ

ประธานสาขาวิชาภาษาจีน

ประธานสาขาวิชาสังคมศึกษา

ประธานสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน

ประธานสาขาวิชาดนตรี

ประธานสาขาวิชาศิลปะและการออกแบบ

ประธานสาขาวิชานิติศาสตร์

ประธานสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ประธานสาขาวิชาการบริหารและการพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท

บรรณาธิการ

อาจารย์ภิญญพันธุ์ พจนะลาวัณย์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิไลลักษณ์ พรหมเสน

อาจารย์กิ่งแก้ว ทิศตั้ง

อาจารย์อัจฉริยา ครุฑโรจน์

กองบรรณาธิการ (บุคลากรภายใน)

รองศาสตราจารย์ชุตินา เวทการ

รองศาสตราจารย์ ดร.บุญทวรรณ วิงวอน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.นิรันดร์ ภักดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุติกานต์ รักธรรม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรสวรรค์ มณีทอง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศิริกร อินคำ

อาจารย์ ดร.สุริยจรัส เตชะตันมินสกุล

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงานผลิตวารสาร

ศาสตราจารย์ ดร.มนัส สุวรรณ

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ศาสตราจารย์ ดร.อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์

ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ศาสตราจารย์ ดร.สนม ครุฑเมือง

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

อาจารย์ ดร.พิสิฐ โคตรสุโพธิ์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รองศาสตราจารย์ ดร.อวรณ์ โอภาสพัฒนกิจ

คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ศาสตราจารย์ ดร.ธเนศวร์ เจริญเมือง

ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พิสูจน์อักษร

อาจารย์ชัยเนตร ชนกคุณ

จัดรูปเล่ม

อาจารย์ภิญญพันธ์ พจนะลาวินัย

ออกแบบปก

อาจารย์ภิญญพันธ์ พจนะลาวินัย

ภาพหน้าปก

ช่างฟ้อนหัววัดและชาวบ้านปงสนุก ต.เวียงเหนือ อ.เมือง ลำปาง
กำลังแห่ครัวตานเข้าวัดปงสนุก

อนุเคราะห์ภาพหน้าปก

อาจารย์อนุกุล ศิริพันธ์

ฟอนต์

PS Pimpdeed

ใช้กับคำว่า “ลำปางศึกษา” บนหน้าปก

TH SarabunPSK

ใช้เป็นฟอนต์พื้นฐาน

TH K2D July8

ใช้เป็นฟอนต์หัวเรื่อง

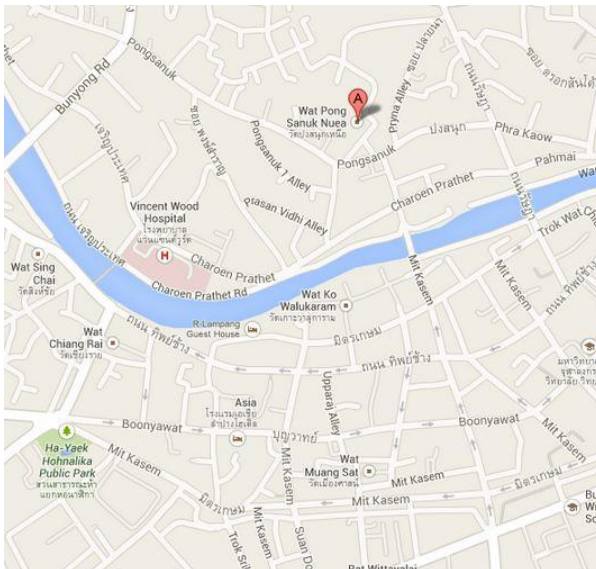
พิมพ์ที่

โรงพิมพ์กิจเสรี

3/9 ถนน สุเรนทร์ ตำบลสบตุ๋ย

อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง

เนื่องจากปก

คำอธิบายเกี่ยวกับภาพหน้าปก : ภาพช่างฟ้อนแห่ครวตานเข้าวัดปงสนุก ใช้ภาพนี้เปิดเพื่อสัมพันธ์กับประเด็นของฉบับนี้คือ “สาปาสึกษา” ที่มีเนื้อหาทางประวัติศาสตร์ลำปางเป็นส่วนใหญ่ และภาพนี้ยังแสดงออกถึงความสัมพันธ์กับผู้คน วัฒนธรรม และประเพณีได้อย่างครบครัน อนึ่ง วัดปงสนุก ตั้งอยู่ ณ ตำบลเวียงเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ผังเหนือของแม่น้ำวัง สันนิษฐานกันว่าเคยมีความสำคัญในฐานะที่เป็นศูนย์กลางของเมืองรุ่นที่ 2 ในสมัยล้านนา

วารสารวิชาการ “มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ปริทัศน์”

Humanities and Social Sciences Review (HUSOC Review)

กำหนดออกปีละ 1 ฉบับ เดือนมกราคม-ธันวาคม

ได้รับเงินอุดหนุนจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่และแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดและงานวิจัยทางด้านมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ทั้งยังส่งเสริมและสนับสนุนการค้นคว้า และวิจัยเพื่อความเป็นเลิศ ทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางให้แก่นักวิชาการ ผู้รู้ นักศึกษาและบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจในสาขาวิชาดังกล่าว โดยวารสารมีขอบเขต เนื้อหาทางวิชาการในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สนใจนำเสนอบทความลงวารสาร

กองบรรณาธิการพิจารณารับบทความ 3 ประเภท ดังนี้

1. บทความ แบ่งเป็น

1.1 บทความทางวิชาการ หมายถึง งานเขียนซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจและ อยู่ในกรอบเนื้อหาที่กำหนด ต้องมีการอ้างอิงตามหลักวิชาการ

1.2 บทความวิจัย หมายถึง การนำเสนอผลการวิจัยที่ได้มีการศึกษาค้นคว้า ตามหลักทางวิชาการวิจัยแต่ต้องนำมาปรับเพื่อนำเสนอในรูปแบบบทความที่ง่ายต่อการอ่านและทำความเข้าใจ

2. บทวิจารณ์หนังสือ (book review) หมายถึงบทความที่วิพากษ์ วิจารณ์ เนื้อหาสาระ คุณค่า ของหนังสือหรือบทความโดยบทวิจารณ์หนังสือ จะต้องกล่าวถึงรายละเอียดของหนังสือ ได้แก่ ชื่อผู้แต่งปีที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ครั้งที่พิมพ์ จำนวนหน้า ให้ชัดเจนด้วย

3. บทความปริทัศน์ (review article) หมายถึง งานวิชาการที่ประเมินสถานะล่าสุดทางวิชาการ (State of the art) เฉพาะทางที่มีการศึกษาค้นคว้า มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ทั้งทางกว้างและทางลึกอย่างทันสมัย โดยให้ข้อวิพากษ์ที่ชี้ให้เห็นแนวโน้มที่ควรศึกษาและพัฒนาต่อไป

เงื่อนไขการตีพิมพ์

1. เป็นบทความ ซึ่งไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการที่ไหนมาก่อน
2. เป็นบทความ ที่มีคุณภาพ ผ่านการพิจารณาตรวจสอบ คัดเลือก จากกองบรรณาธิการ ซึ่งประกอบด้วยนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review)
3. เป็นบทความ ที่การอ้างอิงและบรรณานุกรม ตามหลักทางวิชาการ ทั้งในระบบเชิงอรรถหรือระบบนามปี

การเตรียมต้นฉบับ

1. บทความ ต้องมีการเขียนเริ่มต้นด้วย บทคัดย่อ (ภาษาไทย) ไม่ควรเกิน 1 หน้ากระดาษใช้ตัวอักษร Cordia New ขนาดของตัวอักษรเท่ากับ 14 ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
2. บทความ ควรจัดพิมพ์บนกระดาษขนาด A4 หน้าเดียวประมาณ 26 บรรทัดต่อหนึ่งหน้า ด้วยอักษร Cordia New ขนาดของตัวอักษรเท่ากับ 16 ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และใส่เลขหน้าตั้งแต่ต้นจนจบบทความยกเว้นหน้าแรก โดยมีความยาว ดังนี้

2.1 บทความ จำนวน 16-25 หน้า โดยนับรวมรูปภาพตาราง

เอกสารอ้างอิงและภาคผนวก

2.2 บทวิจารณ์หนังสือ จำนวน 11-15 หน้า โดยนับรวมรูปภาพ ตาราง

เอกสารอ้างอิงและภาคผนวก

2.2 บทความปริทัศน์ จำนวน 11-15 หน้า โดยนับรวมรูปภาพ ตาราง

เอกสารอ้างอิงและภาคผนวก

3. ชื่อผู้เขียน อยู่ถัดลงมาจากชื่อเรื่อง เขียนตำแหน่งและหน่วยงานต้นสังกัดของผู้เขียนในเชิงบรรณ
4. การส่งบทความควรส่งต้นฉบับบทความในรูปแบบเอกสารหรือรูปแบบเป็นไฟล์อิเล็กทรอนิกส์

เอกสารอ้างอิง : เอกสารที่ผู้เขียนบทความนำมาอ้างอิงจะต้องมีแหล่งที่มาที่ชัดเจน โดยอาจเป็นหนังสือ ตำรา งานวิจัย วารสาร หรือแหล่งข้อมูลออนไลน์ก็ได้

รูปแบบการอ้างอิง เชิงบรรณ และบรรณานุกรม

การอ้างอิง ให้เลือกใช้ทั้งสองแบบนี้คือ

- (1) แบบนาม-ปี ระบุชื่อ นามสกุลผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ และเลขหน้าของเอกสารอ้างอิงไว้ในวงเล็บ ต่อท้ายด้วยข้อความที่นำมาอ้างอิง
- (2) แบบเชิงบรรณที่เรียงตัวเลขเป็นเลขอารบิกจากน้อยไปมากไว้ตอนล่างสุดของหน้า ภายในสามารถอธิบายความ ใช้วิธีลงรายละเอียดคำอธิบาย

บรรณานุกรม เริ่มด้วยบรรณานุกรมภาษาไทย แล้วตามด้วยบรรณานุกรมภาษาอังกฤษ และเรียงตามลำดับตัวอักษร

***เนื้อหา ทศนคติและความคิดเห็นในบทความของผู้เขียนเท่านั้น บรรณาธิการผู้พิมพ์ไม่ต้องรับผิดชอบ**

บทบรรณาธิการ

วารสารวิชาการ “มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ปริทัศน์” ที่อยู่ในมือท่าน นับเป็นฉบับปฐมฤกษ์ ในนามคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ซึ่งก่อนหน้านี้ คณะเคยจัดพิมพ์วารสารวิชาการมาก่อนแล้ว แต่ก็พบว่าไม่มีความต่อเนื่อง ในครั้งนี้จึงนับได้ว่าเป็นการเริ่มต้นอีกคำรบหนึ่ง วารสารวิชาการนี้มีความมุ่งมั่นในการพัฒนามาตรฐานทางวิชาการของคณะ ด้วยการเปิดพื้นที่ให้ผู้สนใจส่งบทความมาตีพิมพ์ สำหรับบุคลากรภายใน พื้นที่นี้จะเป็นวารสารที่รองรับการเผยแพร่ผลงานวิจัย และบทความวิชาการเพื่อการแลกเปลี่ยนและส่งเสริมความคิดไปยังสาธารณะ ขณะที่การเปิดรับสำหรับบุคคลภายนอก ก็จะเป็นการสร้างสะพานเชื่อมต่อไปเพื่อสร้างบทสนทนาใหม่ๆ ได้อีกช่องทางหนึ่ง

โดยเนื้อหาแล้ววารสารจะทำการวางประเด็นหลักเพื่อความชัดเจนของภาพรวมแต่ละฉบับ ในฉบับแรกนี้ จะเปิดด้วยประเด็น “ลำปางศึกษา” โดยเน้นที่ล่องกับฉบับปฐมฤกษ์ ประเด็นนี้จะเป็นการระบุดัตนและอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยที่เน้นความเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อท้องถิ่นไปในตัว แม้ประเด็นอาจดูเหมือนอยู่ในวงที่แคบ แต่อาจกล่าวได้ว่า บทความในฉบับนี้มีผู้เขียนที่เป็นนักวิชาการที่มาจากหลายสถาบัน การศึกษาไม่ว่าจะเป็น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย กระทั่งมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางเอง เนื้อหาภายในฉบับนี้จะเน้นในด้านประวัติศาสตร์ และแง่มุมในอดีตของจังหวัดลำปาง ส่วนหนึ่งเป็นบทความที่ต่อยอดมาจากการประชุมวิชาการลำปางศึกษา ที่จัดในนามคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง นั่นคือบทความที่นำมาเป็น บทความเกียรติยศสำหรับฉบับปฐมฤกษ์นี้ คือ *พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ลุ่มน้ำวังจากชุมชนโบราณสู่รัฐเขลางค์นคร* โดยศาสตราจารย์

สร้อยดี อ่องสกุล อันเป็นบทความที่ปรับปรุงมาจากการนำเสนอใน ลำปางศึกษา ครั้งที่ 1 ในปี 2554 ประวัติศาสตร์นิพนธ์ของการเรียกชื่อเขลางค์ เวียงละกอนและ ลำปาง โดย อาจารย์ภิญญพันธุ์ พจนะลาวัณย์ บทความ ธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และสภาพสังคมวัฒนธรรม : ภาพสะท้อนจากภูมินามหมู่บ้านในจังหวัด ลำปาง โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์โอฬาร รัตนภักดี อันเป็นบทความที่ปรับปรุงมาจากการนำเสนอใน ลำปางศึกษา ครั้งที่ 2 ในปี 2555 ขณะที่บทความ ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจลำปางหลังสนธิสัญญาเบาว์ริงจนถึงปี 2500 โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกวรรณ อุทองทรัพย์ปรับปรุงจากการนำเสนอใน ลำปางศึกษา ครั้งที่ 3 ในปี 2556 ส่วนบทความ สถานภาพศึกษาประวัติศาสตร์ศิลปะในลุ่มน้ำวัง โดย อาจารย์ชาญคณิต อารมณ์ นับเป็นบทความที่เขียนขึ้นใหม่เพื่อวารสารฉบับนี้ โดยเฉพาะ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าเนื้อหาแม้จะจำกัดวงอยู่ในพื้นที่ลำปาง แต่ก็มีเนื้อหาที่แตกต่างหลากหลาย

เป้าหมายในระยะต่อไปของวารสารนี้ก็คือ การสร้างมาตรฐานอย่างต่อเนื่องจนเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศ และให้กลายเป็นวารสารวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูลอ้างอิงระดับประเทศให้ได้ในที่สุด อันนำไปสู่การทำให้เวทีวิชาการนี้กลายเป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนต่อยอดความรู้อันคึกคักมากขึ้นต่อไป

บรรณาธิการ

เปิดรับพิจารณาบทความ

มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ปริทัศน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ฉบับที่ 2

Humanities and Social Sciences Review, Lampang Rajabhat
University (LPRU HUSOC Review) #2

ฉบับท้องถิ่นในโลกใหม่

ขอเชิญนักวิชาการทั้งระดับสมัครเล่นและโดยอาชีพส่งบทความวิชาการ
เพื่อพิจารณาตีพิมพ์ลงวารสารวิชาการ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ปริทัศน์
ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (มกราคม – ธันวาคม 2557)

การส่งบทความ

ส่งต้นฉบับถึง

อาจารย์ภิญญพันธุ์ พจนะลาวัณย์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

119 ม.9 ต.ชมพู อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง 52100

หรือส่งมาที่ warmraw@hotmail.com

สารบัญ

บทบรรณาธิการ	ฉ
ภาคแรก : บทความวิชาการ	1
บทความเกียรติยศ	3
พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ลุ่มน้ำวังจากชุมชนโบราณสู่รัฐเขลางค์นคร ศาสตราจารย์สร้อยสวัสดิ์ อ่องสกุล	
ประวัติศาสตร์นิพนธ์ของการเรียกชื่อเขลางค์ เวียงละกอนและลำปาง ภิญญพันธ์ พจนะลาวัณย์	53
สถานภาพศึกษาประวัติศาสตร์ศิลปะในลุ่มน้ำวัง ชาญคณิต อารณ	83
ธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และสภาพสังคมวัฒนธรรม : ภาพสะท้อนจากภูมินามหมู่บ้านในจังหวัดลำปาง ผู้ช่วยศาสตราจารย์โอฬาร รัตนภักดี	111
ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจลำปางหลังสนธิสัญญาเบาว์ริงจนถึงปี 2500 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกวรรณ อุ่ทองทรัพย์	149
ภาคสอง : บทวิจารณ์หนังสือ/บทความปริทัศน์	
บทวิจารณ์หนังสือ : เสี่ยงกลอนสะท้อนการฉ้อราษฎร์บังหลวง ของนิตยสารสตรีสาร พ.ศ.2513-2519 ภัทรรัตน์ พันธุ์ประสิทธิ์	169

รายนามผู้นำเสนอบทความ

ศาสตราจารย์สร้อยสวัสดิ์ อ่องสกุล

ศาสตราจารย์ประจำภาควิชาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สาขาที่เชี่ยวชาญและให้ความสนใจ : ประวัติศาสตร์ล้านนา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกวรรณ อุ่ทองทรัพย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำวิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง

สาขาที่เชี่ยวชาญและให้ความสนใจ : ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจภาคเหนือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์โอฬาร รัตนภักดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำวิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง

สาขาที่เชี่ยวชาญและให้ความสนใจ : คติชนวิทยา วรรณคดีไทย และภาษาไทย

อาจารย์ชาญคณิต อวรณ์

อาจารย์พิเศษ สาขาศิลปะและการออกแบบ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

สาขาที่ให้ความสนใจ : ประวัติศาสตร์ศิลปะ

อาจารย์กัญญ์พันธุ์ พจนะลาวัฒน์

อาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมศึกษา

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

สาขาที่ให้ความสนใจ : ประวัติศาสตร์ร่วมสมัย, ประวัติศาสตร์ล้านนา, ประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรม และประวัติศาสตร์ของพื้นที่

นางสาวภัทรรัตน์ พันธุ์ประสิทธิ์

มหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สาขาที่ให้ความสนใจ : วัฒนธรรมศึกษา, สตรีศึกษา, ประวัติศาสตร์ความรู้สึก และการวิจารณ์วรรณกรรม